

ZENDING EN EVANGELISATIE

De Gezangenkwestie op Java.

„Handhaven onze Kerken het recht, dat zij zich in art. 16 der Zendingsoordeel uitdrukkelijk hebben voorbehouden, om te oordeelen over hetgeen bestemd is in de vergaderingen der Inlandsche kerken op het zendingsterrein gezongen te worden, zoodat de Afzonderlijke vergadering van Dienaren des Woords gehouden is om wat bij de liturgie in de openbare samenkomsten der Gemeenten op het zendingsterrein gebruikt wordt, aan de goedkeuring der Generale Synode te onderwerpen?”

Keurt uw vergadering het goed, dat op het zendingsterrein der Geref. Kerken van Nederland door missionaire predikanten bij den eeredienst in de Inlandsche Gemeenten een liederenboek gebruikt wordt, waarin naast 48 psalmen of gedeelten van psalmen, ten deele zeer vrij bewerkt, ook 123 gezangen of liederen voorkomen, niet kerkelijk goedgekeurd, zelfs niet vanwege onze vergadering (de vergadering van de miss. dienaren des Woords) onderzocht of beoordeeld?

Keurt uw vergadering het goed, dat de Afz. vergadering van missionaire dienaren des Woords geweigerd heeft een complete Javaansche psalmenberijming, die haar door ondergeteekende tot dat doel werd aangeboden, te onderzoeken, hoewel bij die aanbieding uitdrukkelijk werd medegedeeld, dat een onderzoek gevraagd werd volgens art. 16 der Zendingsoordeel, opdat dit boekje met het advies dier vergadering aan uw vergadering ter goedkeuring mocht worden aangeboden?

Als uw vergadering niet terstond aan een bepaald boek haar goedkeuring kan hechten (waartoe een voorafgaand onderzoek en het advies der Afz. Vergadering zal noodig zijn), acht zij het dan toch niet gewenscht uit te spreken, dat van de missionaire dienaren des Woords der Geref. Kerken op Java verwacht wordt, dat zij in de vergaderingen der Inlandsche Gemeenten niet anders zullen laten zingen dan psalmen of bewerkingen van die Gezangen, die ook bij de Geref. Kerken in Nederland in gebruik zijn, daar anders het bovengenoemde liederenboek steeds meer in de Inlandsche Kerken zal worden verbreid, en daar de plaats innemen, die toch naar Geref. opvatting, allereerst aan de psalmen toekomt?

Wellicht zal men zich herinneren, dat ds K. van Dijk, miss. dienaar des Woords voor Friesland, te Keboemen, indertijd in zijn blaadje „Uit Keboemen”, geschreven heeft over zijn Javaansche psalmenberijming en de daarmee verband houdende gezangenkwestie op Java.

En nu het hem niet gelukt is, deze kwestie op Java zelf te zien opgelost, richt hij zich met een breed schrijven, met verschillende bijlagen, tot de Generale Synode van Arnhem, en doet haar bovengenoemde vragen.

Wij kunnen het verstaan, dat ds van Dijk alzo handelt; ten slotte kan alleen de Synode in deze kwestie een beslissend woord spreken. Men moge het betreuren, dat op ons zendingsterrein zulk een diepgaand verschil bestaat inzake het zingen van psalmen en gezangen, nu echter dit verschil er is, zal de zaak tot een oplossing moeten worden gebracht.

De geschiedenis van deze zaak is minder prettig, indien wij op de berichten van ds van Dijk ten volle aan kunnen.

Sinds 1915 was er behoefte aan een nieuwe uitgave van Javaansche psalmen. Een boekje werd samengesteld, waarin 38 Psalmen voorkwamen en 73 liederen. Op ons terrein werd het weinig gebruikt; maar op andere terreinen wel, en zoo raakte deze liederenbundel uitverkocht.

In 1925 werd toen gopleit voor een kerkboek in twee deelen: een deel psalmen, en een deel gezangen en liederen.

Toen kwamen op een vergadering van onze miss. predikanten te Djocja deze met elkander overeen, om ieder 25 psalmen te bewerken, zoodat straks in het kerkboek alle 150 psalmen zouden kunnen worden opgenomen.

Hiervan is niet veel terecht gekomen; trots dit besluit toch, heeft alleen ds van Dijk zijn aandeel bewerkt; en daar het werk hem vlot van de hand ging, bewerkte hij alle 150 psalmen. Intusschen ging ds van Dijk met verlof naar Nederland, maar hij deed door den consulent aan de Afz. vergadering van miss. dienaren op Java weten, dat de heele psalmenberijming in het Javaansch spoedig persklaar zou zijn.

Men zou verwachten, dat allen over zulk een tijding zich zouden verblijden, en ds van Dijk zouden dankbaar zijn, dat hij den knoop had doorgemaakt en voor een berijming van alle psalmen had zorggedragen.

Echter, het tegendeel is het geval. Er kwam oppositie; doch er werd toch besloten, dat ds van Dijk zou worden gevraagd zijn proeven in te zenden, opdat daaruit een keuze zou worden gedaan.

Dus viel daarmee de beslissing, dat niet alle psalmen aan de Inlandsche Gemeenten zouden worden gegeven.

ziet men fonkelnieuwe gebouwen, die pas in gebruik zijn genomen en zulke, die nog in aanbouw zijn. Men bouwt er voortdurend. Dit wijst er reeds op, dat de universiteit zeer rijk is. Het geld speelt er geen rol. De gebouwen harmonieëren met elkander niet, ieder heeft een eigen stijl. Dit geeft aan eigen stijl. Dit geeft aan den campus iets bonits. Toch hebben alle een Engelschen grondtoon gemeen.

Met een dankbaar gevoel verliet ik Princeton. Door de groote welwillendheid en vriendschap, welke ik ondervond, waren de dagen omgevlogen. Het kostte vaak moeite om aan alle invitaties gevolg te geven. De aanwezige professoren ontsloten voor mij hun woning en aan tea, dinner of lunch mocht ik van kostelijke konversatie genieten. Mede daardoor zal de herinnering aan Princeton bij mij niet uitslijten.

Prof. en Mevr. Vos waren zoo vriendelijk, mij en mijn even trouwen als wakkeren paranyf, Dr Burggraaf, per auto naar Philadelphia te brengen. Ik waardeer deze vriendelijkheid ten hoogste. Onderweg stapte Dr Vos uit en ik nam hartelijk afscheid van hem. Bereide onze God hem nog vele levensjaren. Hij is een van die mannen, waaraan Gereformeerde Amerika ontzaglijk veel te danken heeft. Een geleerde bij de gracie Gods, tevens versierd met een nederigen geest. Een verbindingschakel tusschen Nederlandsche en Amerikaansche wetenschap. De onwaardeerbare schatten van Gereformeerde theologie, waarbij de Nederlandscheniet wordt geminacht, worden door hem, niet vertaald, maar gevormd door zijn oorspronkelijken geest, de Amerikaansche wereld binnengedragen.

Zoo reden we dan met één der zonen van Dr Vos aan het stuur Philadelphia binnen. Wij passeerden de beroemde brug over de Delaware-rivier. Het midden van de brug is gereserveerd voor auto's. Naast elkander liggen zes autowegen, drie naar en drie van de stad. Aan de beide kanten zijn op een hoogte van eenige meters paden voor voetgangers. En geheel aan den buitenkant ziet men lager dan de voetpaden de trams rijden.

Philadelphia vertoont een eigen type. Ik hoorde dit aldus weergeven: in Boston vraagt men: hoeveel weet gij? in New-York: hoeveel bezit gij? en in Philadelphia: welke is uw afstamming? Zij is rijk aan straten met deftige huizen, welke aan de Amsterdamsche koopmanshuizen even herinneren. Zij gaat prat op haar historie. Gelijk men weet is zij gesticht door den Kwaker William Penn. Met groote piëteit bewaart men zijn huis, het eerste steenen huis, dat in Philadelphia werd gebouwd. Het dagteekent uit 1682. Later heeft men het, om het geen slachtoffer te laten worden van den stedelijken slokop, alsmede om het meer relief te geven, verplaatst naar een van de parken, het Fairmont Park (1883). Om haar stichter te eeren, heeft de stad zijn bronzen standbeeld vele malen meer dan levensgroot op den ongeveer 120 Meter hoogen toren van het stadhuis geplaatst. Zoo beheerscht het geheel den omtrek. Aan zijn voet loopen de groote verkeersaderen. William Penn had stellig niet durven droomen, dat de planting van zijn hand zou uitdijen tot een stad van bijna twee miljoen inwoners. Maar hij zal ook niet gedacht hebben, dat de Kwaker-geest Philadelphia — Broederliefde — zoo snel zou verlaten. Wie meent, dat men er nog Kwakers tegenkomt, gelijk ze op een Haverhout-pakje staan afgebeeld, of Kwakerinnen met een kapotje op, dat met breede linten onder de kin is vastgestrikt, vergist zich nog sterker dan de vreemdeling, die zich den Hollander met wijde broek en op klompen en de Hollandsche met dertien rokken aan denkt. Het getal Kwakers, dat in Philadelphia is overgebleven, is gering. Zij zijn evenals onze Doopsgezinden door wereldgelijkvormigheid aangetast. Er bestaan onder de „vrienden” twee partijen, elk met een eigen kerkformatie, waarvan de een nog modernistischer is dan de ander. Er is sprake van, dat beide kerken zullen samensmelten. De „broederliefde” is vervlakt tot „mensenliefde”.

Niet minder trotsch is Philadelphia op haar Independence (Onafhankelijkheids) Hall, waar George Washington in 1775 tot opperbevelhebber werd uitgeroepen en den 4den Juli 1776 de onafhankelijkheidsverklaring werd geteekend. Nog steeds wordt daarin bewaard de Liberty Bell, de Vrijheidsbel, welke de tekening dier verklaring over het land rondom uitklingelde. Sinds 1843 echter zwijgt deze metalen stem. Ook houdt men in eere het Betsy Ross House, een kleinen winkel, welke dadelijk opvalt door zijn vlagversiering. Hier woonde eens John Ross, die in 1776 in den Vrijheidsoorlog sneuvelde. Aan Betsy Ross werd opgedragen, een vlag te maken met 13 sterren en 13 strepen. Zij voldeed hieraan. Hier werd dan de Amerikaansche vlag geboren.

Op die wijze houdt Philadelphia haar geschiedenis hoog.

Dit is trouwens een algemeene karaktertrek van het Amerikaansche volk. Het heeft een korte historie, maar is daar zeer zuinig op. Het is bezig, zich een traditie te scheppen en Philadelphia staat daarbij aan de spits.

HEPP.

Kort daarop ging de commissie, die voor de samenstelling van een kerkboek voor alle Javaansche kerken zou zorgen, aan het werk. Deze commissie bestond uit den heer Pik van Malang, mevrouw van Ansel van Solo en den heer Jansz Heller.

Het verdere verloop in bijzonderheden weer te geven, zou teveel ruimte in beslag nemen; wij vermelden dus slechts het resultaat: in 1927 werd besloten, ook met instemming van de vergadering onzer missionaire predikanten, een liederenbundel uit te geven, met doorlopende nummering, en met de psalmen vooraan; 45 psalmen werden geschikt geacht. Ds van Dijk kwam hiertegen op; hij wilde alle psalmen opgenomen hebben; doch het baatte niet.

Toen kwam in 1928 de psalmenberijming van ds van Dijk van de pers; hij zond aan al de collega's een present-exemplaar, maar „het werd door de broeders koel, maar door de Inlandsche Christenen met blijdschap ontvangen”.

Nogmaals deed ds van Dijk een poging voor zijn berijming, daar hij aan de Afz. Vergadering verzocht een commissie te benoemen tot onderzoek van zijn boekje, om dan daarover advies uit te brengen aan de Generale Synode.

Een alleszins redelijk voorstel, zou men zeggen; doch het werd van de hand gewezen.

Ds van Dijk had zich beroepen op art. 16 van de Zendingsoordeel, waarvan hierboven is melding gemaakt. Maar zijn beroep op dit artikel werd beantwoord met de opmerking, dat dit artikel gewijzigd moest worden; en dadelijk werd een commissie benoemd, die omtrent wijziging van dit en sommige andere artikelen op een volgende vergadering voorstellen zou doen. En deze wijzigingen, ook van artikel 16, zijn aan de Generale Synode voorgelegd.

Intusschen staat de zaak nu zoo, dat ook op ons zendingsterrein een liederenbundel in gebruik is, welke „het best te vergelijken is met een bundel als van Joh. de Heer voor Holland”. Van de 171 nummers zijn er slechts 48 psalmen; de overige 123, die meer dan twee derde van het boek vullen, bestaan voor meer dan de helft uit Sankey-liederen, en dergelijke, die op aardige wijsjes gezongen worden, maar toch om die wijsjes alleen reeds voor de Javaansche gemeenten ongeschikt zijn, vgl. ds van Dijk. Bovendien zijn die 48 psalmen geheel incompleet; zoo heeft psalm 51 slechts 4 coupletten, ps. 68 ook, ps. 73 slechts 3, ps. 89 ook 3, ps. 119 maar 7 enz. Ook de wijzen zijn bij verschillende psalmen geheel veranderd; ps. 19 wordt gezongen op de wijs van Gezang 246 enz.

„Onbruikbaar voor onze gemeenten, dat is naar mijn meening geen te kras oordeel over dit boek als kerkboek”.

Slechts heel in het kort konden wij iets van deze minder aangename zaak meedeelen, maar toch genoeg, om ons o.a. deze vragen te doen stellen:

waarom waren onze miss. predikanten er niet voor, om alle 150 psalmen aan de Inlandsche Gemeenten te geven?

waarom hebben zij niet met blijdschap de berijming van alle 150 psalmen door ds van Dijk begroet, en deze berijming onderzocht, om de Synode daarover te adviseeren?

waarom hebben zij medewerking verleend aan de invoering van een liederenbundel, die toch in Gereformeerde Kerken niet thuis behoort?

waarom is in strijd met art. 16 van de Zendingsoordeel gehandeld?

En zoo zou er nog meer te vragen zijn.

Wij weten het antwoord op al deze vragen niet te geven; wel spreken wij ons volkomen vertrouwen uit zoowel in ds van Dijk als in de andere miss. predikanten.

Heelemaal vanuit Nederland deze zaak te beoordeelen, die ons hoofdzakelijk van slechts één zijde is belicht, is moeilijk, zoo niet onmogelijk.

Maar binnenkort wordt de Generale Synode gehouden, en ook dit punt der psalmenberijming en gezangenkwestie behandeld. De Synode zal recht doen; daarvan houden wij ons verzekerd, en zorg dragen, dat de vele duisterheden worden opgeklaard.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Persstemmen.

Voorstel tot vereeniging van zes Amerikaansche Kerken.

Tegen het eind van de Synode der Chr. Geref. Kerk in Amerika werd behandeld een voorstel tot vereeniging van zes kerken.

In „De Wachter” lezen we:

Van de Commissie voor Vereeniging van Presbyteriaansche en Gereformeerde Kerken was een verzoek ingekomen bij onze Synode om medewerking onzer kerk tot organische vereeniging met de Presbyterian Church U. S. A. (North), de Presbyterian Church U. S. (South), de Reformed Church in America (Dutch Reformed), de Reformed Church in the